

Bruxelles, 12.11.2020
COM(2020) 698 final

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**O Uniune a egalității: Strategia privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ
2020-2025**

CĂTRE EGALITATEA PENTRU PERSOANELE LGBTIQ: LIBER DE A FI TU ÎNSUȚI ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

Nu voi precupeți niciun efort pentru a construi o Uniune a egalității. O Uniune în care fiecare om poate să fie el însuși și poate să iubească pe cine dorește, fără a se teme că va fi pus la zid sau discriminat.

Deoarece a fi tu însuți nu este o chestiune de ideologie, ci de identitate.

Iar identitatea nu este ceva ce ți se poate lua.

Ursula von der Leyen (președinta Comisiei Europene)
Starea Uniunii 2020

Toți cetățenii Uniunii Europene ar trebui să se simtă în siguranță și liberi de a fi ei înșiși. Forța noastră socială, politică și economică vine din unitatea noastră în diversitate. În Uniunea Europeană, egalitatea și nediscriminarea sunt valori esențiale și drepturi fundamentale, consacrate în tratate și în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene¹. Egalitatea de șanse este, de asemenea, unul dintre elementele fundamentale ale Pilonului european al drepturilor sociale. Comisia Europeană, Parlamentul și Consiliul, împreună cu statele membre, au responsabilitatea comună de a proteja drepturile fundamentale și de a asigura egalitatea de tratament, precum și egalitatea pentru toți.

În ultimele decenii, evoluțiile legislative, jurisprudența și inițiativele politice au îmbunătățit viețile multor oameni și ne-au ajutat să construim societăți mai echitabile și mai primitoare, inclusiv pentru persoanele lesbiene, gay, bisexuale, transgen, non-binare, intersexuale și *queer* (LGBTIQ²). În 2015, Comisia Europeană a prezentat „Lista de acțiuni pentru promovarea egalității pentru persoanele LGBTI”³, primul cadru de politică prin care se urmărește în mod specific combaterea discriminării persoanelor LGBTI. La nivel național, 21 de state membre⁴ au recunoscut prin lege cuplurile formate din persoane de același sex, în timp ce patru state membre au introdus proceduri juridice de recunoaștere a genului, fără a impune cerințe de natură medicală⁵.

¹ A se vedea, în special, articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană și articolul 23 din Carta drepturilor fundamentale. Carta drepturilor fundamentale a fost prima cartă internațională a drepturilor omului care a interzis în mod explicit discriminarea pe motiv de „orientare sexuală”.

² Persoanele LGBTIQ sunt persoane:

- care sunt atrase de alte persoane de același sex (persoane lesbiene, gay) sau de persoane de ambele sexe (persoane bisexuale);
- a căror identitate și/sau exprimare de gen nu corespunde sexului care le-a fost atribuit la naștere (persoane transgen, non-binare);
- care se nasc cu caracteristici sexuale ce nu corespund definiției tipice a sexului masculin sau feminin (persoane intersexuale) și
- a căror identitate nu se încadrează într-o clasificare binară a sexualității și/sau a genului (persoane *queer*).

³ Comisia Europeană, [Final Report 2015-2019 on the List of actions to advance LGBTI equality](#) (Raport final 2015-2019 privind Lista de acțiuni pentru promovarea egalității pentru persoanele LGBTI), (15 mai 2020).

⁴ Austria, Belgia, Cehia, Croația, Cipru, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Irlanda, Italia, Luxemburg, Malta, Portugalia, Slovenia, Spania, Suedia, Țările de Jos și Ungaria.

⁵ Danemarca, Irlanda, Luxemburg și Malta.

De asemenea, cercetările recente arată că, chiar și în situațiile în care există o mai mare acceptare socială și susținere pentru drepturi egale, aceasta nu a condus întotdeauna la îmbunătățiri clare în viața persoanelor LGBTIQ.

În urma unui sondaj realizat în 2019, Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene (FRA) a constatat că discriminarea pe motive de orientare sexuală, identitate/exprimare de gen și caracteristici sexuale a crescut, de fapt, în UE: 43 % dintre persoanele LGBT au declarat că s-au simțit discriminate în anul 2019, față de 37 % în 2012⁶.

Discriminarea persoanelor LGBTIQ persistă în întreaga UE. Pentru mai multe persoane LGBTIQ din UE, este în continuare nesigur să își manifeste afecțiunea în public, să fie deschise cu privire la orientarea lor sexuală, identitatea de gen, exprimarea de gen și caracteristicile sexuale (fie acasă, fie la locul de muncă) sau pur și simplu să își manifeste propria personalitate fără a se simți amenințate. De asemenea, un număr semnificativ de persoane LGBTIQ sunt expuse riscului sărăciei și al excluziunii sociale. Nu toate aceste persoane se simt în siguranță să denunțe poliției abuzurile verbale și actele de violență fizică.

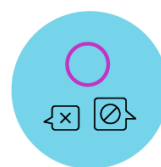
Criza provocată de pandemia de COVID-19 a adus cu sine noi presiuni pentru grupurile cele mai vulnerabile, inclusiv cel al persoanelor LGBTIQ. Ca urmare a restricțiilor de deplasare, multe persoane LGBTIQ de toate vârstele sunt izolate în medii ostile, unde pot fi expuse riscului violenței sau unui nivel ridicat de anxietate sau depresie profundă⁷. Au existat chiar și o serie de situații în care, prin intermediul știrilor false distribuite la scară largă, persoanele LGBTIQ au fost acuzate de răspândirea virusului⁸.

46 % dintre respondenții din cadrul unui sondaj au declarat că **nu s-ar simți în largul lor** (complet sau moderat) ca o **persoană intersexuală** să fie aleasă în cea mai înaltă funcție politică.

57 % dintre respondenții din cadrul aceluiași sondaj au declarat că **nu s-ar simți în largul lor** (complet sau moderat) cu situația în care copiii lor s-ar afla într-o **relație cu o persoană transgen**.

62 % dintre respondenții intersexuali care au participat la sondaj **s-au simțit discriminați** în cel puțin un domeniu al activității de zi cu zi în perioada ultimelor 12 luni **pe motiv că sunt persoane intersexuale**.

De asemenea, în viața de zi cu zi, experiența persoanelor LGBTIQ diferă în mod semnificativ de la un stat membru UE la altul. Deși nivelul de acceptare socială a

⁶ FRA, [EU-LGBTI II – A long way to go for LGBTI equality \(O cale lungă până la realizarea egalității pentru persoanele LGBTI\)](#) (14 mai 2020) (FRA, al doilea sondaj LGBTI).

⁷ ILGA-Europe a constatat că măsurile de izolare au generat, în cazul persoanelor LGBTIQ, un risc crescut de violență domestică sau de abuz, în timp ce precaritatea locurilor de muncă și a locuințelor, precum și starea de sănătate mai puțin bună în cazul multor persoane LGBTIQ fac ca acestea să fie mai vulnerabile la pandemia de COVID-19 și la impactul socioeconomic al acesteia [[COVID-19 and specific impact on LGBTI people and what authorities should be doing to mitigate impact](#) (COVID-19 și impactul specific asupra persoanelor LGBTI și ce ar trebui să facă autoritățile pentru a atenua acest impact), 2020].

⁸ Oficiul Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Drepturile Omului, [COVID-19 and the human rights of LGBTI people](#) (COVID-19 și drepturile omului pentru persoanele LGBTI).

persoanelor LGBTI a crescut de la 71 % în 2015 la 76 % în 2019, acesta a înregistrat o scădere în nouă state membre⁹.

În plus, în anumite părți ale Uniunii Europene, se poate observa o tendință îngrijorătoare a incidentelor îndreptate împotriva persoanelor LGBTIQ, respectiv o frecvență mai ridicată a acestora, precum atacuri comise pe parcursul evenimentelor publice LGBTIQ, inclusiv în timpul marșurilor *Pride*, instituirea așa-numitelor „zone libere de ideologia LGBTIQ” sau acțiuni homofobe de intimidare în timpul festivităților de carnaval. Organizațiile societății civile care protejează și promovează drepturile persoanelor LGBTIQ raportează din ce în ce mai des că se confruntă cu ostilitate, pe fondul ascensiunii mișcării anti-gen (și anti-LGBTIQ)¹⁰. Este imperativ ca statele membre să reacționeze rapid pentru a contracara aceste noi evoluții.

Uniunea Europeană trebuie să se afle în avangarda eforturilor întreprinse pentru o mai bună protecție a drepturilor persoanelor LGBTIQ.

Prin această primă strategie privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ, Comisia abordează inegalitățile și provocările care afectează persoanele LGBTIQ, în vederea creării unei Uniuni a egalității. Aceasta acordă o atenție deosebită diversității nevoilor persoanelor LGBTIQ și categoriilor celor mai vulnerabile, inclusiv persoanelor supuse discriminării intersecționale și persoanelor transgen, non-binare și intersexuale, care se numără printre grupurile cel mai puțin acceptate de societate și care se confruntă, în general, cu un nivel mai ridicat de discriminare și violență decât alte categorii din cadrul comunităților LGBTIQ. Discriminarea este adesea multi-dimensională și doar o abordare intersecțională¹¹ poate conduce la schimbări durabile și respectate în societate.

40 % dintre respondenții din cadrul unui sondaj au identificat **originea etnică sau statutul de imigrant** ca fiind un motiv suplimentar de **discriminare**, pe lângă apartenența la grupul persoanelor LGBTI.

Izolarea geografică poate fi un factor suplimentar de vulnerabilitate. 47 % dintre respondenții LGBTI din cadrul tuturor grupurilor din UE locuiesc într-un oraș mare, **11 %** locuiesc în suburbii sau la periferia unui oraș mare, **30 %** locuiesc într-un oraș de dimensiuni medii sau mici, iar **13 %** locuiesc într-o zonă rurală.

Prezenta strategie este un apel la acțiune adresat statelor membre¹² și Parlamentului European¹³, cu sprijinul puternic din partea Intergrupului pentru drepturile persoanelor

⁹ Sondaj Eurobarometru special 493: [Discrimination in the European Union](#) (Discriminarea în Uniunea Europeană), octombrie 2019.

¹⁰ FRA, [Challenges facing civil society organisations working on human rights in the EU](#) (Provocările cu care se confruntă organizațiile societății civile care activează în domeniul drepturilor omului în UE) (29 ianuarie 2018).

¹¹ În conformitate cu articolul 10 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), în „definirea și punerea în aplicare a politicilor și acțiunilor sale, Uniunea caută să combată orice discriminare pe motive de sex, rasă sau origine etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală”. Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați definește „intersecționalitatea” ca fiind un „instrument analitic de studiere, înțelegere și abordare a modurilor în care sexul și genul se intersectează cu alte caracteristici/identități personale și a modului în care aceste intersecții contribuie la experiențe de discriminare unice”. Această definiție se aplică în egală măsură oricărei forme de discriminare.

¹² [Joint Non-Paper of 19 Member States](#) (Document neoficial comun între 19 state membre) (decembrie 2018).

LGBTI și al societății civile. Aceasta stabilește o serie de acțiuni specifice, care vizează **patru piloni**:

1. combaterea discriminării persoanelor LGBTIQ;
2. garantarea siguranței persoanelor LGBTIQ;
3. construirea unor societăți favorabile incluziunii persoanelor LGBTIQ; și
4. inițierea unui apel la egalitate pentru persoanele LGBTIQ din întreaga lume.

Aceste acțiuni specifice vor fi completate de atenția acordată preocupărilor specifice LGBTIQ în cadrul unei mai bune **integrări** a egalității în toate politicile și programele de finanțare ale UE, precum și în întreaga legislație UE.

Prezenta strategie își propune să susțină vocile persoanelor LGBTIQ și să reunească statele membre și actorii de la toate nivelurile într-un efort comun de combatere eficace a acțiunilor îndreptate împotriva discriminării persoanelor LGBTIQ. Ea este adoptată într-o perioadă în care asistăm la o erodare sau la un regres al drepturilor fundamentale în unele state membre. Deși UE are standarde foarte înalte în domeniul drepturilor fundamentale, acestea nu sunt întotdeauna aplicate în mod egal. Prezenta strategie vine în completarea inițiativelor existente și viitoare de promovare cu caracter general a dimensiunii egalității la nivelul UE¹⁴.

¹³ [Raport referitor la foaia de parcurs a UE împotriva homofobiei și discriminării pe motiv de orientare sexuală și identitate de gen](#) [2013/2183(INI)] (8 ianuarie 2014).

¹⁴ Aceste inițiative includ: Strategia UE privind drepturile victimelor [COM(2020) 258], Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025 [COM(2020) 152], Cadrul strategic al UE pentru egalitatea, incluziunea și participarea romilor [COM(620) 2020], [Pilonul european al drepturilor sociale](#), Planul de acțiune al UE de combatere a rasismului pentru perioada 2020-2025 [COM(2020) 565], Strategia privind drepturile persoanelor cu handicap (planificată pentru T1 2021), Strategia privind drepturile copilului (planificată pentru T1 2021) și Strategia privind combaterea antisemitismului (planificată pentru T4 2021).

1. COMBATEREA DISCRIMINĂRII PERSOANELOR LGBTIQ

19 % dintre persoanele lesbiene, gay și bisexuale, 35 % dintre persoanele transgen și 32 % dintre persoanele intersexuale s-au simțit **discriminate la locul de muncă** în anul precedent.

46 % dintre persoanele LGBTIQ **nu spun niciodată deschis** personalului medical sau furnizorilor de servicii medicale că **aparțin comunității LGBTIQ**.

51 % dintre persoanele intersexuale și 48 % dintre persoanele transgen, precum și 35 % dintre persoanele lesbiene și 31 % dintre bărbații homosexuali locuiesc în gospodării care se confruntă **cu dificultăți financiare**.

Discriminarea afectează persoanele LGBTIQ în toate etapele vieții acestora. De la o vârstă timpurie, copiii și tinerii LGBTIQ, precum și copiii din familiile LGBTIQ sau „curcubeu”, în care unul dintre membri aparține comunității LGBTIQ, sunt adesea stigmatizați, ceea ce îi transformă în ținte ale discriminării și ale bullying-ului (comportamente agresive); toate acestea le afectează performanța educațională și perspectivele de angajare, viața de zi cu zi, precum și bunăstarea personală și familială¹⁵.

Pe piața muncii, persoanele LGBTIQ continuă să fie discriminate pe parcursul procesului de recrutare, la locul de muncă și la sfârșitul carierei profesionale, contrar legislației UE în acest domeniu. Multe dintre aceste persoane se confruntă cu obstacole atunci când își caută un loc de muncă stabil și remunerat echitabil, ceea ce poate conduce la un risc sporit de sărăcie, excluziune socială și lipsă a adăpostului. Cercetările recente au evidențiat că persoanele transgen se confruntă cu obstacole suplimentare atunci când doresc să intre pe piața forței de muncă¹⁶.

Procentul persoanelor fără adăpost¹⁷ este ridicat în rândul persoanelor LGBTIQ. Excluderea din locuința familială și discriminarea în accesarea unei locuințe sunt principalii factori care conduc la lipsa adăpostului, în special în rândul populației tinere LGBTIQ¹⁸. Se estimează că între 25 % și 40 % dintre persoanele tinere fără adăpost se identifică drept persoane LGBTIQ¹⁹.

Discriminarea pe motive de orientare sexuală, identitate/exprimare de gen și caracteristici sexuale poate avea, de asemenea, un impact însemnat asupra sănătății fizice, mintale și

¹⁵ UNESCO, *Out in the open: education sector responses to violence based on sexual orientation and gender identity/expression* (La vedere: răspunsurile sectorului educației la violența motivată de orientarea sexuală și identitatea/exprimarea de gen) (2016); NESET II, *How to prevent and tackle bullying and school violence* [Prevenirea și combaterea bullying-ului (comportamente agresive) și a violenței în școli] (2016).

¹⁶ Comisia Europeană, *Legal gender recognition in the EU: The journeys of trans people towards full equality* (Procedura juridică de recunoaștere a genului în UE: drumul persoanelor transgen către egalitatea deplină) (iunie 2020).

¹⁷ Persoanele LGBTIQ sunt deosebit de expuse riscului de a rămâne fără adăpost, 4 % dintre respondenții transgen și intersexuali indicând faptul că au dormit cel puțin o dată sub cerul liber sau într-un spațiu public (FRA, *al doilea sondaj privind persoanele LGBTIQ*).

¹⁸ A se vedea, de exemplu: <https://www.feantsa.org/en/newsletter/2017/09/28/autumn-2017?bcParent=27>.

¹⁹ <https://www.ilga-europe.org/sites/default/files/COVID19%20Impact%20LGBTIQ%20people.pdf>.

sexuale a persoanelor LGBTIQ, precum și asupra bunăstării lor. Studiile realizate la nivelul UE au demonstrat existența unor inegalități semnificative în ceea ce privește starea de sănătate între comunitatea LGBTIQ și populația în ansamblu²⁰. Mai mult, persoanele LGBTIQ ezită adesea să solicite asistență medicală, deoarece s-au confruntat cu sau se tem de reacții ostile din partea personalului medico-sanitar și încă au dificultăți în ceea ce privește accesul la asistență și medicamente accesibile și de calitate, inclusiv la asistență socială și comunitară. Persoanele care au un handicap, care sunt în vârstă, migranți sau provin din rândul minorităților etnice sau religioase sunt mai cu seamă vulnerabile la discriminare. Criza provocată de pandemia de COVID-19 a agravat această vulnerabilitate²¹.

1.1 Aplicarea și îmbunătățirea protecției juridice împotriva discriminării

Legislația UE care asigură protecția juridică împotriva discriminării, precum și jurisprudența CJUE sunt esențiale în ceea ce privește promovarea egalității pentru persoanele LGBTIQ. O astfel de protecție intră sub incidența unor cadre juridice diferite, în funcție de motivele care stau la baza discriminării împotriva persoanelor LGBTIQ, respectiv motive de orientare sexuală (cadrul de combatere a discriminării) sau criterii de sex, inclusiv reatribuirea de gen²² (cadrul privind egalitatea de gen).

Directiva privind egalitatea de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă²³ stabilește dreptul de a nu fi discriminat și de a nu fi hărțuit la locul de muncă pe motive de orientare sexuală. Într-o hotărâre recentă, CJUE a clarificat faptul că o declarație publică făcută de către o persoană privind excluderea de la recrutare a unei persoane cu o anumită orientare sexuală poate constitui o situație de discriminare interzisă²⁴. Chiar dacă această directivă stabilește un cadru de referință solid, impactul dispozițiilor sale este limitat în două moduri: de dificultățile legate de punerea sa în aplicare și de limitările domeniului său de aplicare, deoarece actul sus-menționat nu depășește cadrul ocupării forței de muncă.

Comisia va asigura aplicarea riguroasă de către statele membre a drepturilor prevăzute de Directiva privind egalitatea de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și va

²⁰ Persoanele LGBTIQ sunt expuse unui risc mai ridicat de a dezvolta anumite tipuri de cancer la vârste mai tinere sau de a experimenta dificultăți psihologice, inclusiv intențiile suicidare și suicidul; de asemenea, probabilitatea ca aceste persoane să fie nemulțumite de îngrijirile medicale de care beneficiază este mai mare ([Comisia Europeană, iunie 2017](#)).

²¹ De exemplu, în comparație cu ansamblul populației, proporția persoanelor care nu au un loc de muncă sau au un loc de muncă nesigur și care au acces la resurse financiare foarte limitate și precare este mai mare în rândul persoanelor LGBTIQ. Criza a exacerbat această situație, aducând în lumină vulnerabilitatea persoanelor care au locuri de muncă nesigure și care locuiesc în condiții precare. Ca urmare a discriminării, a stigmatizării și a acestui statut socioeconomic precar, starea de sănătate a persoanelor LGBTIQ este semnificativ mai proastă, acest aspect fiind adesea corelat cu accesul limitat la o asigurare de sănătate completă; aceste persoane sunt, așadar, mai vulnerabile la infectarea cu coronavirus (ILGA-Europe, Impactul pandemiei de COVID-19).

²² „Schimbare de sex” este termenul utilizat la momentul comunicării de către CJUE a hotărârii în cauza *P. Richards* și a Hotărârii din 7 ianuarie 2004, *K.B./National Health Service Pensions Agency și Secretary of State for Health*, C-117/01, ECLI:EU:C:2004:7.

²³ Directiva 2000/78/CE a Consiliului din 27 noiembrie 2000 de creare a unui cadru general în favoarea egalității de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă și ocuparea forței de muncă (JO L 303, 2.12.2000, p. 16).

²⁴ CJUE, Hotărârea din 23 aprilie 2020, *NH / Associazione Avvocatura per i diritti LGBTI – Rete Lenford*, C-507/18, ECLI:EU:C:2020:289.

prezenta un raport privind aplicarea directivei în 2021²⁵. Raportul va examina, de asemenea, dacă statele membre au urmat recomandarea Comisiei de a lua în considerare desemnarea unui organism de promovare a egalității pentru a aborda discriminarea pe motive de religie sau convingeri, handicap, vârstă și orientare sexuală care intră în domeniul de aplicare al directivei²⁶. Până în 2022, Comisia va înainta orice act legislativ necesar în urma acestui demers, în special referitor la rolul organismelor de promovare a egalității.

Directiva privind egalitatea de gen²⁷ consacră dreptul persoanelor de a nu fi discriminate și de a nu fi hărțuite în ceea ce privește accesul la încadrare în muncă, condițiile de muncă (inclusiv remunerarea) și sistemele profesionale de securitate socială pe criterii de sex, inclusiv retribuirea de gen. Principiul egalității de tratament între femei și bărbați exclude concedierea din motive legate de retribuirea de gen²⁸. Legislația UE, astfel cum a fost confirmată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene (CJUE), prevede, de asemenea, dreptul persoanelor de a nu fi discriminate pe criterii de sex, inclusiv retribuirea de gen, în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii disponibile publicului larg²⁹ și sistemele statutare de securitate socială³⁰. Acest cadru juridic nu menționează încă în mod explicit caracteristicile sexuale ca motiv interzis pentru discriminare.

În 2008, Comisia a prezentat o propunere de directivă privind egalitatea de tratament, care ar extinde protecția juridică la nivelul UE împotriva discriminării bazate, printre altele, pe orientarea sexuală dincolo de domeniul ocupării forței de muncă și al formării profesionale³¹. Comisia invită Consiliul să adopte propunerea, pentru a elimina lacunele din legislația UE privind protecția împotriva discriminării pe motive de orientare sexuală.

Cercetările sprijinite de Comisie, Consiliul Europei și societatea civilă³² au arătat că statele membre au abordări divergente în ceea ce privește protejarea persoanelor LGBTIQ, în special a persoanelor non-binare, intersexuale și *queer*, împotriva discriminării. Comisia va sprijini statele membre în vederea intensificării schimburilor de bune practici între acestea cu privire la protecția juridică împotriva discriminării pe motive de orientare sexuală, identitate/exprimare de gen și caracteristici sexuale în diverse domenii. Deși unele state membre au introdus în legislația națională caracteristicile sexuale ca motiv de discriminare, există și state membre care utilizează doar o interpretare amplă a termenului de „sex/gen”³³. În mod similar, numai câteva state membre au introdus în legislația antidiscriminare

²⁵ Acest raport va fi prezentat împreună cu raportul privind Directiva 2000/43/CE a Consiliului din 29 iunie 2000 de punere în aplicare a principiului egalității de tratament între persoane, fără deosebire de rasă sau origine etnică.

²⁶ Recomandarea (UE) 2018/951 a Comisiei privind standardele aplicabile organismelor de promovare a egalității (JO L 167, 4.7.2018, p. 28).

²⁷ Directiva 2006/54/CE privind punerea în aplicare a principiului egalității de șanse și al egalității de tratament între bărbați și femei în materie de încadrare în muncă și de muncă (JO L 204, 26.7.2006, p. 23).

²⁸ CJUE, Hotărârea din 30 aprilie 1996, P / S și Cornwall County Council, C-13/94, ECLI:EU:C:1996:170.

²⁹ Directiva 2004/113/CE a Consiliului de aplicare a principiului egalității de tratament între femei și bărbați privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii (JO L 373, 21.12.2004, p. 37).

³⁰ CJUE, Hotărârea din 27 aprilie 2006, Sarah Margaret Richards / Secretary of State for Work and Pensions, C-423/04, ECLI:EU:C:2006:256.

³¹ Propunere de directivă a Consiliului cu privire la punerea în aplicare a principiului tratamentului egal al persoanelor indiferent de religie sau convingeri, handicap, vârstă sau orientare sexuală, COM(2008) 0426 final.

³² A se vedea [Indexul și harta curcubeu pentru anul 2020 realizate de ILGA-Europe](#).

³³ Comisia Europeană, *Trans and intersex equality rights in Europe – a comparative analysis* (Drepturile în materie de egalitate ale persoanelor transgen și intersexuale în Europa – o analiză comparativă) (noiembrie 2018); Comisarul Consiliului Europei pentru drepturile omului *Human rights and intersex people* (Drepturile omului și persoanele intersexuale) (aprilie 2015).

exprimarea de gen ca motiv de discriminare. Comisia analizează modalitățile prin care poate fi asigurată o mai bună protecție a persoanelor non-binare, intersexuale și queer împotriva discriminării.

Noile tehnologii oferă noi oportunități de îmbunătățire a vieții cetățenilor europeni, dar presupun și noi provocări. Deși inteligența artificială (IA) poate fi utilizată pentru a aborda numeroase aspecte societale, aceasta poate exacerba, totodată, discriminarea în viața reală, inclusiv cea a persoanelor LGBTIQ, precum și inegalitățile de gen. În special, astfel cum s-a subliniat într-o reexaminare recentă a politicilor Comisiei, una dintre noile provocări în domeniul sistemelor de recunoaștere facială IA o reprezintă recunoașterea facială a persoanelor transgen, mai cu seamă în perioadele de tranziție³⁴. Comisia intenționează să prezinte un cadru de reglementare menit să abordeze în mod specific prejudecățile și discriminarea nejustificată, fenomene inerente sistemelor de IA cu grad ridicat de risc, inclusiv sistemelor biometrice. Comisia va propune cerințe specifice, inclusiv cu privire la documentație, referitoare la calitatea seturilor de date de formare și procedurile de testare pentru descoperirea și corectarea erorilor sistematice. Aceste cerințe ar contribui la prevenirea din timp a efectelor discriminatorii negative și ar permite o monitorizare și o vigilență continuă în ceea ce privește respectarea legislației existente în materie de egalitate pe tot parcursul ciclului de viață al IA.

1.2 Promovarea incluziunii și a diversității la locul de muncă

Dincolo de interzicerea discriminării, mediile de lucru caracterizate prin diversitate și incluziune contribuie la crearea de oportunități egale pe piața muncii și la îmbunătățirea rezultatelor întreprinderilor. Diversitatea și incluziunea sunt esențiale pentru stimularea ideilor noi și încurajarea unei societăți inovatoare și prospere. De exemplu, există o legătură dovedită între incluziunea persoanelor LGBTIQ și rentabilitatea activelor, inovare și productivitate³⁵.

Comisia promovează gestionarea diversității prin intermediul Platformei UE a cartelor diversității³⁶. Semnatarii au adoptat politici de diversitate și incluziune, au instituit rețele interne LGBTIQ, au asigurat formarea personalului acestora, au sărbătorit Ziua Internațională împotriva Homofobiei, Transfobiei, Bifobiei și Interfobiei (IDAHOT) și au participat la evenimentele Pride organizate la nivel național. Angajații LGBTIQ pot beneficia de o mai bună coordonare între Platforma UE, cartele naționale ale diversității și întreprinderile individuale. Comisia va continua să încurajeze crearea cartelor naționale ale

³⁴ Keyes, O. (2018), *The misgendering machines: trans/HCI implications of automatic gender recognition*, („Mașinile care greșesc sexul: implicațiile recunoașterii faciale automate asupra persoanelor transgen și asupra interacțiunii om-calculator”), *Proceedings of the ACM on Human-Computer Interaction*, 2(CSCW), 88, <https://doi.org/10.1145/3274357>, astfel cum este citată în publicația în curs de apariție: Comisia Europeană, Direcția Generală Cercetare și Inovare (2020) *Gendered Innovations: How inclusive analysis contributes to research and innovation (Inovații bazate pe gen: modul în care analiza incluzivă contribuie la cercetare și inovare)*.

³⁵ A se vedea, de exemplu, Li, F., Nagar, V. (2013), *Diversity and performance* („Diversitate și performanță”), *Management Science* 59, p. 529-544; Shan, L., Fu, S., Zheng, L. (2016), *Corporate sexual equality and firm performance* („Egalitatea de gen la nivel corporativ și performanța întreprinderilor”), *Strategic Management Journal* 38(9), p. 1812-1826; și Gao, H., & Zhang, W. (2016), *Employment non-discrimination acts and corporate innovation* („Legile privind nediscriminarea la locul de muncă și inovarea corporativă”), *Management Science* 63(9), p. 2982-2999.

³⁶ În prezent, aceasta include 26 de carte naționale ale diversității, reprezentând o rețea de aproximativ 12 000 de organizații cu peste 16 milioane de angajați.

diversității și va depune eforturi concrete de promovare a egalității persoanelor LGBTIQ prin acțiuni specifice în cadrul Platformei UE a cartelor diversității.

Comisia va promova utilizarea Fondului social european Plus (FSE+)³⁷ în vederea îmbunătățirii poziției socioeconomice a celor mai marginalizate persoane LGBTIQ și a dezvoltării inițiativelor axate pe grupuri specifice, precum subgrupurile de persoane lesbiene, gay, bisexuale, transgen și intersexuale. Comisia va aduna dovezi cu privire la obstacolele în calea egalității depline înregistrate în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, dar și în alte domenii, precum protecția socială. Această activitate va contribui la îndrumarea statelor membre și a întreprinderilor cu privire la îmbunătățirea participării persoanelor transgen și intersexuale pe piața forței de muncă. Comisia va promova schimbul de bune practici între statele membre și va furniza date fiabile și comparabile în acest domeniu cu sprijinul FRA. Comisia va continua să sprijine măsurile menite să îmbunătățească poziția socioeconomică a femeilor din cadrul strategiei privind egalitatea de gen³⁸, inclusiv acele măsuri care sunt relevante pentru femeile LGBTIQ³⁹.

Întreprinderile sociale și economia socială în general se pot afla în prima linie în combaterea discriminării îndreptate împotriva persoanelor LGBTIQ. Acestea pot elabora programe, activități de formare și sisteme specifice, care să conducă la o mai bună incluziune a persoanelor LGBTIQ. În 2021, Comisia va publica un plan de acțiune european pentru economia socială, care va încuraja dezvoltarea acestor întreprinderi și organizații, și va analiza modalitățile prin care se poate realiza o mai bună incluziune în societate a grupurilor marginalizate, inclusiv a persoanelor LGBTIQ.

Comisia va da un exemplu în acest sens în calitate de angajator. În cadrul noii sale strategii în materie de resurse umane, Comisia va continua să depună eforturi pentru un mediu de lucru pe deplin favorabil incluziunii, care să ofere personalului LGBTIQ cu precădere sprijin și orientări mai bine direcționate, precum și să îmbunătățească în mod semnificativ utilizarea limbajului neutru din punctul de vedere al genului în toate comunicările. Comisia invită celelalte instituții ale UE să ia măsuri pentru a încuraja diversitatea și incluziunea la locul de muncă.

1.3 Combaterea inegalității în educație, sănătate, cultură și sport

Comisia va sprijini promovarea schimburilor de bune practici dintre statele membre și experți cu privire la asigurarea unei educații sigure și incluzive pentru toți copiii, tinerii și adulții în cauză. De exemplu, un nou grup de experți⁴⁰ care elaborează propuneri de strategii menite să creeze medii de învățare favorabile grupurilor cu risc de performanțe slabe și să sprijine bunăstarea în școli va aborda stereotipurile de gen din domeniul educației, bullying-ul (comportamente agresive) și hărțuirea sexuală. În plus, viitoarea strategie cuprinzătoare a Comisiei privind drepturile copilului le va conferi și copiilor LGBTIQ un acces nediferențiat la drepturi, protecție și servicii. Promovarea unei educații mai incluzive este în interesul

³⁷ Egalitatea de șanse și nediscriminarea trebuie să fie promovate în cadrul Fondului social european Plus, pe parcursul pregătirii, al punerii în aplicare, al monitorizării și al evaluării programelor. De asemenea, statele membre vor sprijini acțiunile punctuale specifice de promovare a acestor principii.

³⁸ Comisia Europeană, *O Uniune a egalității: Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025*, 5.3.2020, COM(2020) 152 final.

³⁹ Măsurile de combatere a diferențelor de remunerare dintre femei și bărbați pot fi deosebit de relevante în cazul gospodăriilor LGBTIQ.

⁴⁰ Înființarea acestui grup de experți reprezintă o inițiativă inclusă în Comunicarea privind realizarea Spațiului european al educației până în 2025 [COM(2020) 625 final].

tuturor elevilor și cetățenilor și contribuie la combaterea stereotipurilor și la construirea unei societăți mai echitabile pentru toți.

Cercetarea cu privire la experiențele intersecționale ale persoanelor LGBTIQ, de exemplu în cazul persoanelor în vârstă sau cu handicap, lipsește de multe ori. Orizont Europa va sprijini studiile de gen și cercetarea intersecțională relevantă pentru persoanele LGBTIQ, inclusiv cu privire la sănătate. Comisia va disemina rezultatele cercetării, inclusiv recomandările și orientările de politică elaborate în baza acestora, și va organiza o conferință la nivelul întregii Uniuni Europene prin intermediul Platformei UE privind politica în domeniul sănătății. De asemenea, aceasta va propune ca Grupul de coordonare privind promovarea sănătății, prevenirea bolilor și gestionarea bolilor netransmisibile să ia în considerare bunele practici validate în materie de sănătate în acest domeniu, care ar putea fi puse în aplicare de către statele membre.

Statele membre vor fi încurajate să organizeze cursuri de formare pentru profesioniștii din domeniul sănătății pentru a crește gradul de sensibilizare cu privire la nevoile în materie de sănătate ale bărbaților homosexuali și bisexuali, ale femeilor lesbiene și bisexuale, ale persoanelor intersexuale și ale persoanelor transgen, precum și pentru a evita discriminarea și stigmatizarea în ceea ce privește accesul la serviciile de sănătate. Materialele de formare din cadrul proiectului Health4LGBTI⁴¹ vor fi diseminate și oferite statelor membre. Comisia va încuraja și va facilita schimburile de bune practici între statele membre în ceea ce privește abordarea provocărilor legate de sănătatea mintală cu care se confruntă un număr semnificativ de persoane LGBTIQ.

Prejudecățile de gen și alte stereotipuri se numără printre principalii factori care, în multe comunități, generează atitudini negative sau ostile față de persoanele LGBTIQ. În special, acestea pot conduce la excluderea și stigmatizarea oricărei persoane care nu se conformează normelor/reprezentărilor prestabilite cu privire la femei și bărbați, cum ar fi persoanele non-binare și *queer*. Mass-media, cultura și sportul sunt instrumente puternice care modifică atitudini și contestă prejudecățile de gen și alte stereotipuri.

Comisia va sprijini proiecte care utilizează expresia culturală pentru a combate discriminarea, pentru a consolida încrederea și acceptarea și pentru a promova incluziunea deplină a persoanelor LGBTIQ. Comisia va îmbunătăți integrarea egalității persoanelor LGBTIQ în inițiativele relevante din domeniul ocupării forței de muncă, al educației și al sănătății (în special inițiativele privind sănătatea mintală și prevenirea infectării cu virusul HIV/AIDS) și în programele de finanțare ale UE (de exemplu, EU4Health și Erasmus+). Viitorul Plan european de luptă împotriva cancerului va lua în considerare situația grupurilor vulnerabile, inclusiv a persoanelor LGBTIQ. Proiectele care abordează discriminarea intersecțională și inegalitatea cu care se confruntă persoanele LGBTIQ, prejudecățile de gen și alte stereotipuri pot fi finanțate prin intermediul programului „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori”⁴².

Erasmus+ finanțează proiecte care contribuie la susținerea și încurajarea tinerilor care se confruntă cu discriminarea pe criterii de gen, orientare sexuală și alte obstacole. De asemenea, Corpul european de solidaritate poate promova activități de solidaritate menite să combată rasismul și discriminarea, precum și să extindă participarea. Pentru noua perioadă de programare, o atenție deosebită va fi acordată incluziunii, egalității și diversității în cadrul

⁴¹ https://ec.europa.eu/health/social_determinants/projects/ep_funded_projects_en#fragment2.

⁴² Alte programe ale UE, cum ar fi programul de ajutor pentru comunitatea cipriotă turcă, sprijină, la rândul lor, în mod activ, proiectele de combatere a discriminării și a exploatării persoanelor LGBTIQ.

programele Erasmus+ și „Corpul european de solidaritate”. Aceasta va stabili o abordare multidimensională pentru a crește gradul de incluziune al programului și pentru a îmbunătăți informarea persoanelor care dispun de oportunități reduse, inclusiv prin introducerea unor formate mai flexibile și mai accesibile, prin măsuri de sprijin în vederea pregătirii și a însoțirii participanților și prin măsuri financiare menite să elimine obstacolele cu care se confruntă grupurile subreprezentate atunci când participă la programe.

1.4 Susținerea drepturilor solicitanților de protecție internațională din rândul persoanelor LGBTIQ

Sistemul european comun de azil abordează situația și nevoile specifice ale solicitanților vulnerabili (inclusiv persoane LGBTIQ) de protecție internațională⁴³. Comisia a făcut propuneri de reformare a sistemului european comun de azil, conferindu-i o mai bună reziliență și eficacitate, respectând, în același timp, nevoile de protecție ale acestor solicitanți⁴⁴.

Comisia va promova schimbul de bune practici între statele membre în privința abordării nevoilor solicitanților de protecție internațională din rândul persoanelor LGBTIQ, axându-se pe:

- modalitatea de a garanta condiții sigure și adecvate de primire, inclusiv de cazare, solicitanților de protecție internațională din rândul persoanelor LGBTIQ;
- standardele de protecție care se aplică detenției acestora (unde este cazul); și
- modalitatea prin care se poate evita ca examinarea cererilor acestora să fie influențată de discriminarea și/sau stereotipurile îndreptate împotriva persoanelor LGBTIQ.

Biroul European de Sprijin pentru Azil va îmbunătăți formarea funcționarilor responsabili cu protecția și a interpreților pentru a se asigura că examinarea cererilor de protecție internațională ale persoanelor LGBTIQ nu este influențată de stereotipuri și este conformă cu dreptul internațional/legislația UE și cu alte instrumente relevante⁴⁵.

⁴³ Directiva 2011/95/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 decembrie 2011 privind standardele referitoare la condițiile pe care trebuie să le îndeplinească resortisanții țărilor terțe sau apatrizii pentru a putea beneficia de protecție internațională, la un statut uniform pentru refugiați sau pentru persoanele eligibile pentru obținerea de protecție subsidiară și la conținutul protecției acordate (JO L 337, 20.12.2011, p. 9); Directiva 2013/32/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 privind procedurile comune de acordare și retragere a protecției internaționale (JO L 180, 29.6.2013, p. 60); și Directiva 2013/33/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 iunie 2013 de stabilire a standardelor pentru primirea solicitanților de protecție internațională (JO L 180, 29.6.2013, p. 96).

⁴⁴ [Comunicarea Comisiei referitoare la un nou Pact privind migrația și azilul, COM\(2020\) 609 final](#).

⁴⁵ „În multe locuri din lume, cetățenii sunt supuși unor încălcări grave ale drepturilor omului și altor forme de persecuție din cauza orientării lor sexuale și/sau a identității de gen reale sau percepute. Deși persecutarea persoanelor [LGBTI] și a celor percepute ca fiind LGBTI nu este un fenomen nou, multe țări care oferă azil au conștientizat mai bine faptul că persoanele care fug de persecuție din motive legate de orientarea sexuală și/sau identitatea de gen pot fi considerate refugiați în conformitate cu articolul 1A alineatul (2) din [Convenția din 1951] și/sau Protocolul la aceasta din 1967... Cu toate acestea, definiția de refugiat în acest context este încă aplicată de o manieră inconsecventă”. [Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR), *Guidelines on international protection No 9: Claims to refugee status based on sexual orientation and/or gender identity within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the status of refugees*, (Ghidul nr. 9 privind protecția internațională: cererile de obținere a statutului de refugiat pe motivul orientării sexuale și/sau al identității de gen, în contextul articolului 1A alineatul (2) din Convenția din 1951 și/sau al Protocolului la aceasta din 1967 privind statutul refugiaților, HCR/GIP/12/09, 23 octombrie 2012].

În discuțiile cu statele membre cu privire la prioritățile de finanțare ale Fondului pentru azil și migrație, Comisia va sublinia nevoia de dezvoltare a capacității de susținere a drepturilor solicitanților de protecție internațională și ale altor migranți.

Comisia Europeană va asigura sinergia în punerea în aplicare a strategiei privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ și a Planului de acțiune al UE privind integrarea și incluziunea. Unul dintre principiile de bază ale noului plan de acțiune va fi „incluziunea pentru toți”. Planul va ține seama de provocările care decurg din intersecția dintre statutul de migrant și alți factori de discriminare, cum ar fi orientarea sexuală și genul.

Acțiuni-cheie ale Comisiei Europene:

- ✓ propunerea, până în 2022, a oricăror acte legislative urmând a fi adoptate pentru a da curs viitorului raport referitor la punerea în aplicare a Directivei privind egalitatea de tratament în ceea ce privește încadrarea în muncă, în special în vederea consolidării rolului organismelor de promovare a egalității;
- ✓ asigurarea protecției corespunzătoare a solicitanților vulnerabili (inclusiv a persoanelor LGBTIQ) în contextul sistemului european comun de azil și al reformei acestuia;
- ✓ asigurarea sprijinului pentru egalitatea persoanelor LGBTIQ în cadrul acțiunilor derulate prin Fondul pentru azil și migrație;
- ✓ sprijinirea cercetării în domeniul sănătății cu relevanță pentru persoanele LGBTIQ, inclusiv pentru comunitatea persoanelor transgen și intersexuale, prin intermediul programului Orizont Europa.

Comisia Europeană va sprijini statele membre în vederea:

- ✓ asigurării protecției juridice împotriva discriminării pe motive de orientare sexuală, identitate/exprimare de gen și caracteristici sexuale în diverse domenii;
- ✓ îmbunătățirii educației sigure și incluzive pentru copiii și persoanele tinere LGBTIQ;
- ✓ abordării nevoilor specifice ale solicitanților de protecție internațională din rândul persoanelor LGBTIQ, asigurând, în același timp, primirea, detenția și cazarea acestora în condiții de siguranță;
- ✓ îmbunătățirii formării funcționarilor responsabili cu protecția și a interpreților care se ocupă de cererile de azil ale persoanelor LGBTIQ.

2. GARANTAREA SIGURANȚEI PERSOANELOR LGBTIQ

38 % dintre persoanele LGBTI s-au confruntat cu **acte de hărțuire motivate de ură** ca urmare a apartenenței lor la comunitatea LGBTI în cele 12 luni anterioare sondajului.

22 % dintre persoanele intersexuale s-au confruntat cu un **atac fizic și/sau sexual** ca urmare a identificării ca persoană intersexuală în ultimii cinci ani.

În ultimii cinci ani, numai 21 % dintre victimele LGBTI ale **violenței fizice sau sexuale motivate de ură au înaintat o plângere** unei organizații, inclusiv organismelor de promovare a egalității și de elaborare a politicilor.

Orice persoană are dreptul la siguranță, fie că se află acasă, în public sau în mediul online. Persoanele LGBTIQ suferă în mod disproporționat din cauza infracțiunilor motivate de ură, a discursului de incitare la ură și a violenței⁴⁶. Pentru a combate discursul de incitare la ură din mediul online, în 2016, Comisia a ajuns la un acord cu întreprinderile din domeniul IT cu privire la un cod de conduită voluntar⁴⁷. Evaluările privind punerea în aplicare a codului arată că orientarea sexuală este cel mai des raportat motiv al discursului de incitare la ură (33,1 %)⁴⁸. Criza provocată de pandemia de COVID-19 a condus la niveluri și mai ridicate de ură, violență și discriminare față de persoanele LGBTIQ și la polarizarea societății în ansamblu⁴⁹.

În același timp, subraportarea infracțiunilor motivate de ură la poliție sau la alte organizații rămâne o problemă gravă, provenită din lipsa de încredere în organismele de asigurare a respectării legii, din teama de reacții îndreptate împotriva persoanelor LGBTIQ⁵⁰ sau de incriminare a victimelor ori din experiențele anterioare negative în relația cu poliția sau ca urmare a faptului că victimele nu se așteaptă ca aceste organisme să acționeze în sprijinul lor.

Militanții pentru aceste drepturi sunt amenințați, iar demonstrațiile pașnice sunt întâmpinate cu ură. Persoanele LGBTIQ sunt prea des ținta abuzurilor în discursul politic, fiind considerate țapi ispășitori, inclusiv în timpul campaniilor electorale. Declarațiile referitoare la instituirea unei „zone în care persoanele LGBT nu sunt binevenite” au drept scop negarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale comunității LGBTIQ. Etichetarea problematicii LGBTIQ drept „ideologie” se răspândește atât în comunicarea online, cât și în cea offline⁵¹,

⁴⁶ FRA, al doilea sondaj LGBTI. A se vedea nota de subsol 6.

⁴⁷ [Codul de conduită privind combaterea discursurilor ilegale de incitare la ură din mediul online, 30 iunie 2016.](#)

⁴⁸ Comisia Europeană, *Codul de conduită privind combaterea discursurilor ilegale de incitare la ură din mediul online: A cincea evaluare a Codului de conduită, 22 iunie 2020.*

⁴⁹ În ultimii ani, retorica ostilă în discursul public a fost în creștere, traducându-se într-o atitudine de ură în viața reală, îndreptată inclusiv împotriva persoanelor LGBTIQ. De exemplu, ILGA-Europe a primit de la cel puțin patru state membre UE rapoarte aparținând unor lideri religioși care învinuiau comunitățile LGBTI pentru apariția pandemiei. [ILGA-Europe, *COVID-19 impacts on LGBTI communities in Europe and Central Asia: A rapid assessment report*, (Impactul pandemiei de COVID-19 asupra comunităților LGBTI din Europa și Asia Centrală: raport de evaluare rapidă), iunie 2020].

⁵⁰ FRA, al doilea sondaj LGBTI, p. 49. A se vedea nota de subsol 6.

⁵¹ A se vedea, de exemplu, FRA, *Fundamental rights report 2019* (Raportul privind drepturile fundamentale 2019), (29 mai 2019) și ILGA-Europe, *Annual review of the human rights situation of lesbian, gay, bisexual, trans and intersex people 2019* (Raportul anual cu privire la situația drepturilor omului în cazul persoanele lesbiene, gay, bisexuale, transgen și intersexuale), (februarie 2019).

aceiași lucru fiind valabil și în ceea ce privește campania în curs împotriva așa-numitei „ideologii de gen”. Instituirea unor zone în care persoanele LGBTIQ nu sunt binevenite înseamnă abdicarea de la umanitatea noastră. Și, ca atare, astfel de atitudini nu au ce căuta în Uniunea noastră.

2.1 Consolidarea protecției juridice a persoanelor LGBTIQ împotriva infracțiunilor motivate de ură, a discursurilor de incitare la ură și a violenței

Protecția juridică împotriva infracțiunilor motivate de ură și a discursului de incitare la ură îndreptate împotriva persoanelor LGBTIQ diferă semnificativ de la un stat membru la altul⁵². Prin intermediul Grupului la nivel înalt al UE pentru combaterea rasismului, a xenofobiei și a altor forme de intoleranță, Comisia va organiza discuții specifice cu autoritățile naționale și cu societatea civilă în vederea schimbului de bune practici privind punerea în aplicare a legislației naționale în aceste domenii.

La nivel european, deși Uniunea Europeană a adoptat legislație care incriminează infracțiunile motivate de ură și discursul de incitare la ură bazate pe rasism și xenofobie⁵³, nu există sancțiuni specifice pentru discursurile de incitare la ură și infracțiunile motivate de ură îndreptate împotriva persoanelor LGBTIQ. Un prim pas important îl reprezintă faptul că, în 2021, Comisia va prezenta o inițiativă de extindere a listei „infracțiunilor în UE” prevăzute la articolul 83 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) pentru a include infracțiunile motivate de ură și discursul de incitare la ură, inclusiv cele îndreptate împotriva persoanelor LGBTIQ.

Comisia va lua, de asemenea, măsuri pentru a combate violența bazată pe gen, astfel cum s-a anunțat în Strategia privind egalitatea de gen. Se preconizează că programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” va finanța proiecte care vizează prevenirea și combaterea infracțiunilor motivate de ură, a discursului de incitare la ură și a violenței îndreptate împotriva persoanelor LGBTIQ, în timp ce programul „Justiție” va asigura oportunități de finanțare pentru promovarea drepturilor victimelor infracțiunilor, inclusiv ale persoanelor LGBTIQ.

2.2 Consolidarea măsurilor de combatere a dezinformării și a discursului de incitare la ură din mediul online îndreptate împotriva persoanelor LGBTIQ

Înainte de sfârșitul anului 2020, Comisia va propune un Act legislativ privind serviciile digitale. Chiar dacă propunerea nu va defini ceea ce este considerat drept discurs ilegal, aceasta va urmări să abordeze cu o eficacitate sporită toate tipurile de conținut ilegal găzduit pe diferite tipuri de platforme, asigurând respectarea drepturilor fundamentale, inclusiv a libertății de exprimare. De asemenea, Comisia își va extinde angajamentul, precum și cooperarea cu societățile și platformele din domeniul IT, inclusiv în contextul punerii în aplicare a codului de conduită.

⁵² În prezent, șapte state membre nu includ în mod expres orientarea sexuală în legislația privind discursurile de incitare la ură și/sau infracțiunile motivate de ură ca factor agravant, în 15 state membre nu este inclusă identitatea de gen, în timp ce, în 25 de state membre, nu sunt incluse caracteristicile sexuale.

⁵³ Decizia-cadru 2008/913/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008 privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal nu reglementează în mod explicit infracțiunile motivate de ură și discursurile de incitare la ură îndreptate împotriva persoanelor LGBTIQ și nu include orientarea sexuală sau identitatea de gen între caracteristicile definiției ale infracțiunilor motivate de ură și ale discursurilor de incitare la ură. (JO L 328, 6.12.2008, p. 55).

Comisia va asigura transpunerea corectă și aplicarea riguroasă a Directivei revizuite a serviciilor mass-media audiovizuale, care consolidează protecția împotriva conținutului care incită la ură sau violență și interzice includerea sau promovarea oricărui tip de discriminare, inclusiv discriminarea pe criterii de sex și orientare sexuală, prin intermediul comunicărilor comerciale audiovizuale. În 2020, Comisia va adopta un Plan de acțiune pentru democrația europeană, care să abordeze principalele provocări, inclusiv combaterea dezinformării, protecția împotriva intervenției externe și a manipulării alegerilor, libertatea și pluralismul mass-mediei.

2.3 Raportarea infracțiunilor motivate de ură împotriva persoanelor LGBTIQ și schimburi de bune practici

Comisia va continua să promoveze un mediu sigur în care victimele LGBTIQ pot semnaliza infracțiuni, precum și un grad mai ridicat de protecție și sprijin pentru victimele violenței bazate pe gen, ale violenței domestice și ale infracțiunilor motivate de ură împotriva persoanelor LGBTIQ. În baza Strategiei UE privind drepturile victimelor (2020-2025)⁵⁴, Comisia va ajuta statele membre să pună la dispoziția persoanelor LGBTIQ servicii de sprijinire a victimelor, inclusiv locuințe sigure. De asemenea, Comisia va promova un sprijin integrat și orientat pentru victimele cu nevoi speciale, inclusiv pentru victimele LGBTIQ ale infracțiunilor motivate de ură, prin posibilități de finanțare din partea UE.

Comisia va continua să colaboreze cu statele membre pentru a asigura punerea în aplicare deplină și corectă a Directivei privind drepturile victimelor, dând curs raportului de punere în aplicare din mai 2020⁵⁵. Comisia va spori gradul de sensibilizare cu privire la drepturile victimelor printr-o campanie de comunicare la nivelul UE și va facilita schimburi de bune practici (de exemplu, prin crearea de „ghișee curcubeu” în secțiile de poliție locale⁵⁶).

Printr-o mai strânsă colaborare cu Agenția Uniunii Europene pentru Formare în Materie de Aplicare a Legii (CEPOL) și cu Consiliul European, statele membre și societatea civilă în cadrul unui nou grup de lucru pe tema formării și dezvoltării capacității instituțiilor de aplicare a legii în domeniul infracțiunilor motivate de ură, Comisia va sprijini acțiuni de formare menite să ajute personalul însărcinat cu asigurarea respectării legii să identifice și să consemneze prejudecățile față de persoanele LGBTIQ, precum și în vederea creșterii gradului de raportare a infracțiunilor.

2.4 Protejarea și promovarea sănătății fizice și mintale a persoanelor LGBTIQ

Practicile dăunătoare, cum ar fi intervențiile chirurgicale și medicale nevitale asupra sugarilor și adolescenților intersexuali fără consimțământul personal și în cunoștință de cauză al acestora (mutilare genitală a persoanelor intersexuale)⁵⁷, medicalizarea forțată a

⁵⁴ Comisia Europeană, [Strategia UE privind drepturile victimelor \(2020-2025\)](#), 24.6.2020, COM(2020) 258 final.

⁵⁵ Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliul privind transpunerea Directivei 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și de înlocuire a Deciziei-cadru 2001/220/JAI a Consiliului, [COM(2020) 188 final], 11 mai 2020.

⁵⁶ Crearea de „ghișee curcubeu” este propusă în cadrul punerii în aplicare a Strategiei privind drepturile victimelor [COM(2020) 258 final].

⁵⁷ 62 % dintre persoanele intersexuale care au fost supuse unor intervenții chirurgicale au afirmat că nici ele, nici părinții lor nu și-au dat consimțământul în deplină cunoștință de cauză înainte de primul tratament medical sau de prima intervenție medicală de modificare a caracteristicilor sexuale (FRA, *al doilea sondaj LGBTI*, p. 54).

persoanelor transgen și practicile de conversie care vizează persoanele LGBTIQ⁵⁸ pot avea repercusiuni grave asupra sănătății fizice și mintale. Comisia va încuraja schimbul de bune practici între statele membre în ceea ce privește eliminarea acestor practici. Avortul forțat, sterilizarea forțată și alte practici dăunătoare împotriva femeilor și a fetelor sunt forme de violență bazată pe gen și încălcări grave ale drepturilor femeilor și ale copiilor. Comisia va include, de asemenea, o perspectivă intersecțională în Recomandarea privind practicile dăunătoare împotriva femeilor și fetelor, anunțată în Strategia privind egalitatea de gen 2020-2025.

Acțiuni-cheie ale Comisiei Europene:

- ✓ prezentarea, în 2021, a unei inițiative de extindere a listei „infracțiunilor în UE” (articolul 83 din TFUE) pentru a include infracțiunile motivate de ură și discursul de incitare la ură, inclusiv cele îndreptate împotriva persoanelor LGBTIQ;
- ✓ furnizarea oportunităților de finanțare a inițiativelor care vizează combaterea infracțiunilor motivate de ură, a discursului de incitare la ură, a violenței și a practicilor dăunătoare îndreptate împotriva persoanelor LGBTIQ (programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori”) și promovarea drepturilor victimelor infracțiunilor, inclusiv ale persoanelor LGBTIQ (programul „Justiție”);
- ✓ formularea unei Recomandări privind prevenirea practicilor dăunătoare împotriva femeilor și a fetelor.

Comisia Europeană va sprijini statele membre în vederea:

- ✓ realizării schimbului de bune practici privind protecția împotriva discursului de incitare la ură și a infracțiunilor motivate de ură îndreptate împotriva persoanelor LGBTIQ;
- ✓ promovării unui mediu sigur și favorabil persoanelor LGBTIQ, care sunt victime ale infracțiunilor;
- ✓ îmbunătățirii formării și a dezvoltării capacității instituțiilor de aplicare a legii pentru o mai bună identificare și consemnare a prejudecăților față de persoanele LGBTIQ, precum și în vederea creșterii gradului de raportare a infracțiunilor.

3. CONSTRUIREA UNOR SOCIETĂȚI FAVORABILE INCLUZIUNII PERSOANELOR LGBTIQ

53 % dintre persoanele LGBTIQ nu sunt aproape **niciodată sau sunt rareori deschise** cu privire la apartenența lor la comunitatea LGBTIQ.

21 de state membre recunosc **uniunile** cuplurilor de același sex, în timp ce legislațiile a **15 state membre** includ dispoziții privind **adoptiile** de către cupluri de același sex.

Recunoașterea juridică a genului bazată pe autodeterminare se aplică doar în **patru** state membre.

⁵⁸ Practicile de conversie sunt „intervenții profund dăunătoare, bazate pe ideea falsă din punct de vedere medical că persoanele LGBT și alte persoane de gen variabil sunt persoane bolnave; aceste intervenții cauzează dureri și suferințe grave și conduc la daune psihologice și fizice de lungă durată”; (Expertul independent al Organizației Națiunilor Unite privind protecția împotriva violenței și a discriminării pe motive de orientare sexuală și identitate de gen, [Report on conversion therapy](#) (Raport privind terapia de conversie), 1 mai 2020;

Carta drepturilor fundamentale consacră dreptul la respectarea vieții private și de familie, precum și dreptul copiilor la protecția și îngrijirile necesare pentru asigurarea bunăstării lor. În UE, există o gamă largă de modele familiale, inclusiv familii curcubeu, cu unul sau mai mulți membri care aparțin comunității LGBTIQ. Din cauza diferențelor în ceea ce privește dreptul familiei de la un stat membru la altul, este posibil ca legăturile de familie să nu mai fie recunoscute atunci când familiile curcubeu traversează frontierele interne ale UE. Această situație a fost exacerbată de măsurile de izolare impuse în contextul pandemiei de COVID-19. Dificultățile întâmpinate de unele familii curcubeu în legătură cu recunoașterea juridică a documentelor și a relațiilor din cadrul acestora au condus la probleme suplimentare în timpul pandemiei, în contextul închiderii frontierelor statelor. Au existat cazuri în care o serie de persoane au fost oprite la frontieră și au fost împiedicate să se alăture familiilor lor în timpul izolării⁵⁹.

Adeesea, persoanele transgen, non-binare și intersexuale nu sunt recunoscute prin lege sau în practică, ceea ce conduce la dificultăți juridice atât în legătură cu viața privată a acestora, cât și cu cea de familie, inclusiv în situații transfrontaliere.

3.1 Garantarea drepturilor persoanelor LGBTIQ în situații transfrontaliere

Legislația UE privind libera circulație, în special Directiva privind libera circulație⁶⁰, recunoaște dreptul tuturor cetățenilor UE și al membrilor familiilor acestora, inclusiv al partenerilor înregistrați și al familiilor curcubeu, de a circula și de a locui liber în UE⁶¹.

Comisia va continua să asigure aplicarea corectă a legislației privind libera circulație, inclusiv să abordeze dificultățile specifice care împiedică persoanele LGBTIQ și familiile acestora să beneficieze de drepturile lor. Aceasta include dialoguri specifice cu statele membre în ceea ce privește punerea în aplicare a hotărârii *Coman*, în care CJUE a clarificat faptul că termenul „soț”, astfel cum este utilizat în Directiva privind libera circulație, se aplică și partenerilor de același sex⁶². În măsura în care acest lucru este necesar, Comisia va acționa în justiție.

Pentru a îmbunătăți securitatea juridică pentru cetățenii UE care își exercită dreptul la liberă circulație și pentru a asigura o aplicare mai eficace și uniformă a legislației privind libera circulație în întreaga UE, în 2022, Comisia va revizui orientările din 2009 privind libera circulație. Orientările revizuite vor reflecta diversitatea familiilor și, prin urmare, vor contribui la facilitarea exercitării drepturilor de liberă circulație pentru toate familiile, inclusiv pentru familiile curcubeu⁶³. Comisia va continua să strângă dovezi cu privire la problemele întâmpinate realmente de către persoanele LGBTIQ și familiile acestora în situații transfrontaliere.

⁵⁹ ILGA-Europe, Impactul pandemiei de COVID-19.

⁶⁰ Directiva 2004/38/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 29 aprilie 2004 privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora, de modificare a Regulamentului (CEE) nr. 1612/68 și de abrogare a Directivelor 64/221/CEE, 68/360/CEE, 72/194/CEE, 73/148/CEE, 75/34/CEE, 75/35/CEE, 90/364/CEE, 90/365/CEE și 93/96/CEE (JO L 158, 30.4.2004, p. 77).

⁶¹ Sub rezerva dispozițiilor tratatelor și a măsurilor adoptate în vederea aplicării acestora.

⁶² CJUE, Hotărârea din 5 iunie 2018, *Coman*, C- 673/16, ECLI:EU:C:2018:385. În această hotărâre, Curtea de Justiție a decis că termenul „soț” (astfel cum este utilizat în Directiva privind libera circulație) se aplică și în cazul unei persoane de același sex cu care este căsătorit un cetățean al Uniunii Europene.

⁶³ Mai multe detalii vor fi comunicate în viitorul raport privind cetățenia.

Dreptul material al familiei este de competența statelor membre. Legislația UE privind dreptul familiei se aplică în situații transfrontaliere sau în cazul unor implicații transfrontaliere și vizează persoanele LGBTIQ. Aceasta include norme de facilitare a recunoașterii reciproce de către statele membre a hotărârilor judecătorești privind divorțul, responsabilitățile și drepturile parentale (inclusiv încredințarea copiilor și dreptul de vizită), întreținerea (pentru cupluri și copii), bunurile deținute în contextul căsătoriei și al parteneriatelor înregistrate și în materie de succesiune (pentru cupluri și copii).

Comisia va asigura aplicarea riguroasă a dreptului familiei transfrontalier în cazul familiilor curcubeu prin concentrarea atenției sale asupra acestui grup în cadrul monitorizării punerii în aplicare a acestora.

3.2 Îmbunătățirea protecției juridice a familiilor curcubeu în situații transfrontaliere

Legislația națională a peste jumătate din statele membre conține dispoziții care se aplică părinților dintr-o familie curcubeu. Cu toate acestea, în pofida legislației UE în vigoare, astfel cum a fost interpretată de Curtea de Justiție, atunci când aceste familii călătoresc sau se mută în alte state membre, există uneori un risc de separare a copiilor de părintele (părinții) LGBTIQ, ceea ce poate avea un impact asupra drepturilor copilului⁶⁴. Partenerii căsătoriți și înregistrați se pot confrunta, de asemenea, cu dificultăți în a călători și a se muta în alt stat membru.

Comisia va promova recunoașterea reciprocă a relațiilor de familie în UE. Cine este părinte într-o țară, este părinte în toate țările. În 2022, Comisia va propune o inițiativă legislativă orizontală pentru a sprijini recunoașterea reciprocă a filiației între statele membre, de exemplu, recunoașterea într-un stat membru a filiației atribuite în mod valabil într-un alt stat membru.

În plus, Comisia va continua să sprijine eforturile statelor membre de a asigura respectarea drepturilor familiilor curcubeu, astfel cum sunt consacrate în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (îndeosebi dreptul la viață privată și de familie și drepturile copilului), în punerea în aplicare a legislației europene. Aceasta va analiza posibile măsuri de sprijinire a recunoașterii reciproce a soților/soțiilor de același sex și a statutului juridic al partenerilor înregistrați în situații transfrontaliere.

3.3 Îmbunătățirea recunoașterii identităților transgen și non-binare, precum și a persoanelor intersexuale

Cerințele aplicabile persoanelor care doresc să își schimbe genul juridic diferă considerabil de la un stat membru la altul. În ultimii ani, un număr tot mai mare de state membre și-au modificat semnificativ legislația privind recunoașterea genului către un model de autodeterminare personală. Alte state membre au păstrat o serie de cerințe în scopul recunoașterii genului persoanelor transgen și non-binare. Este posibil ca acestea să nu fie proporționale și să încalce standardele privind drepturile omului, astfel cum a decis Curtea

⁶⁴ Lipsa recunoașterii reciproce a relațiilor de filiație poate conduce, în cazul copiilor, la refuzarea cetățeniei, a numelui sau a drepturilor privind succesiunea. În plus, este posibil ca părinții nerecunoscuți să nu fie în măsură să acționeze în calitate de reprezentanți legali ai copiilor lor, să călătorească singuri împreună cu aceștia, să îi înscrie la școală, să le furnizeze asigurarea de sănătate, să deschidă un cont bancar sau să își dea consimțământul pentru intervenții medicale.

Europeană a Drepturilor Omului în cazul unor cerințe de ordin chirurgical⁶⁵ și de sterilizare⁶⁶.

Comisia va promova schimbul de bune practici între statele membre cu privire la modul de adoptare a unei legislații și a unor proceduri accesibile de recunoaștere juridică a genului, pe baza principiului autodeterminării și fără restricții în ceea ce privește vârsta.

Comisia va lansa un dialog intersectorial cu diverse părți interesate, inclusiv cu statele membre, întreprinderile și profesioniștii din domeniul sănătății, pentru a sensibiliza publicul cu privire la identitățile transgen și non-binare și persoanele intersexuale și va încuraja incluziunea în toate acțiunile și procedurile relevante, inclusiv în cadrul Comisiei.

3.4 Promovarea unui mediu propice pentru societatea civilă

Comisia va oferi finanțare pentru promovarea unui mediu prielnic și durabil pentru organizațiile LGBTIQ din cadrul societății civile. Prezenta strategie se referă la programele de finanțare relevante ale UE și prioritățile acestora de finanțare în legătură cu egalitatea pentru persoanele LGBTIQ. Pe lângă finanțarea bazată pe proiecte, programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori” 2021-2027 va spori oportunitățile de finanțare pentru organizațiile mici și mijlocii și va pune o serie de granturi de funcționare la dispoziția rețelelor care promovează egalitatea pentru persoanele LGBTIQ. Fondurile UE trebuie să contribuie la construirea unei societăți nediscriminatorii și să sprijine eforturile Comisiei de a asigura o Uniune a egalității.

În plus, Comisia va menține și va încuraja dialogul structurat, deschis și consultarea cu societatea civilă în materie de drept și de elaborare a politicilor, în special pentru a discuta punerea în aplicare a strategiei. Aceasta va promova un dialog cu statele membre, agențiile UE, partenerii sociali și sectorul privat pentru a contribui la dezvoltarea în continuare a politicilor de combatere a discriminării persoanelor LGBTIQ. Comisia își va continua activitatea de sensibilizare privind nevoia de egalitate și nediscriminare în ceea ce privește persoanele LGBTIQ și va participa la evenimente publice de referință pentru comunitatea LGBTIQ.

Tinerii joacă un rol esențial în construirea unor societăți favorabile incluziunii. Împreună cu statele membre, Comisia a luat act de opiniile acestora prin intermediul procesului de dialog al UE cu tinerii, în urma căruia au fost stabilite 11 obiective europene pentru tineri⁶⁷, care fac apel (printre altele) la egalitatea de gen și la crearea unor societăți favorabile incluziunii. Aceste obiective destinate tineretului reflectă punctele de vedere ale tinerilor europeni și prezintă o viziune pentru o Europă care să le permită să își realizeze pe deplin potențialul, contribuind în același timp la reducerea obstacolelor care îi împiedică pe cei cu mai puține oportunități să participe la viața socială și economică.

Acțiuni-cheie ale Comisiei Europene:

- ✓ revizuirea în 2022 a orientărilor din 2009 privind libera circulație pentru a reflecta diversitatea familiilor și pentru a contribui la facilitarea exercitării drepturilor de liberă circulație pentru toate familiile, inclusiv pentru familiile curcubeu;

⁶⁵ S.V. împotriva Italiei, cererea nr. 55216/08, 11 octombrie 2018.

⁶⁶ A.P., Garçon și Nicot împotriva Franței, cererile nr. 79885/12, 52471/13 și 52596/13, 6 aprilie 2017.

⁶⁷ https://ec.europa.eu/youth/policy/youth-strategy/youthgoals_en; ele sunt incluse în Strategia UE pentru tineret pentru perioada 2019-2027.

- ✓ propunerea unei inițiative legislative orizontale privind recunoașterea reciprocă a filiației între statele membre;
- ✓ analizarea unor posibile măsuri de sprijinire a recunoașterii reciproce între statele membre a parteneriatului între persoane de același sex;
- ✓ punerea la dispoziție a unor oportunități de finanțare, îndeosebi prin programul „Cetățeni, egalitate, drepturi și valori”.

Comisia Europeană va sprijini statele membre în vederea:

- ✓ adoptării unei legislații și a unor proceduri juridice accesibile de recunoaștere a genului;
- ✓ îmbunătățirii includerii persoanelor transgen, non-binare și intersexuale în documentația, cererile, sondajele și procesele relevante;
- ✓ aplicării riguroase a dreptului la libera circulație și a normelor UE privind dreptul familiei.

4. INIȚIEREA UNUI APEL LA EGALITATE PENTRU PERSOANELE LGBTIQ DIN ÎNTREAGA LUME

Drepturile persoanelor LGBTIQ sunt drepturi ale omului, iar persoanele LGBTIQ ar trebui să poată beneficia pe deplin de drepturile lor în orice loc și în orice moment.

Cu toate acestea, în diverse părți ale lumii, situația persoanelor LGBTIQ rămâne extrem de precară, deoarece aceste persoane se confruntă cu încălcări grave ale drepturilor și cu abuzuri, fără a avea acces la justiție. Multe dintre aceste persoane sunt discriminate, hărțuite, persecutate, încarcerate sau pot fi chiar ucise sau condamnate la moarte⁶⁸ – doar pentru că sunt ele însele. Comisia Europeană și Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) și-au luat angajamentul de a le proteja și de a le oferi posibilitatea de a-și afirma drepturile. De asemenea, situația persoanelor LGBTIQ variază considerabil de la o țară la alta. Este necesară o abordare diferențiată pentru a maximiza impactul sprijinului UE, utilizând toate instrumentele pe care le avem la dispoziție. UE dialoghează la nivel politic cu țările partenere în vederea soluționării problemelor legate de legislația, politicile și practicile discriminatorii împotriva persoanelor LGBTIQ, precum și în vederea dezincriminării relațiilor dintre persoane de același sex și a identităților transgen. UE va oferi un exemplu, dând dovadă de solidaritate și consolidând capacitatea de reziliență în ceea ce privește protecția și promovarea drepturilor persoanelor LGBTIQ din întreaga lume. Aceasta va contribui totodată la o redresare globală care să le permită tuturor să prospere pe plan social, economic și politic, nelăsând pe nimeni în urmă.

Din ce în ce mai mult, apărătorii drepturilor omului își riscă viața pentru a promova egalitatea pentru persoanele LGBTIQ. Situațiile ostile sau care pun în pericol viața obligă deseori persoanele LGBTIQ să își părăsească țara de origine. Un angajament ferm de promovare și protecție a drepturilor omului se află în centrul tuturor activităților UE. Este important ca acțiunile interne și externe ale UE întreprinse în acest domeniu să fie coerente și să se consolideze reciproc. UE își va continua rolul de lider global pentru protejarea

⁶⁸ Relațiile dintre persoane de același sex sunt încă incriminate în 72 de țări. [Consiliul pentru Drepturile Omului, [Report of the Independent Expert on protection against violence and discrimination based on sexual orientation and gender identity \(Raportul expertului independent privind protecția împotriva violenței și a discriminării pe motive de orientare sexuală și identitate de gen\), 11 mai 2018](#)].

universalității și indivizibilității drepturilor omului pentru toți cetățenii, inclusiv persoanele LGBTIQ.

Indiferent de motivele solicitării azilului, cel mai adesea persoanele LGBTIQ care solicită azil se expun, la sosirea în UE, unor pericole suplimentare și au nevoi care pot fi diferite de cele ale altor solicitanți de azil⁶⁹.

4.1 Consolidarea angajamentului Uniunii Europene față de preocupările LGBTIQ în toate relațiile sale externe

UE urmărește să își consolideze angajamentul față de preocupările LGBTIQ în relațiile sale externe, atât la nivel politic, cât și la nivel tehnic. Aceasta va depune eforturi specifice de combatere a violenței, a urii și a discriminării și va asigura susținerea drepturilor persoanelor LGBTIQ în țările partenere.

În ceea ce privește țările candidate și cele potențial candidate, inclusiv în contextul negocierilor de aderare și al procesului de stabilizare și asociere, Comisia va promova egalitatea pentru persoanele LGBTIQ în dialogul politic și va susține măsurile de combatere a violenței, a urii și a discriminării față de persoanele LGBTIQ, prin sprijinul acordat organizațiilor societății civile prin intermediul instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA). De asemenea, Comisia va sprijini monitorizarea și colectarea datelor privind situația persoanelor LGBTIQ din regiune și va continua să monitorizeze și să raporteze cu privire la situația acestor în cadrul pachetului anual de rapoarte de țară privind extinderea.

Comisia va împărtăși bunele sale practici de combatere a discriminării și de promovare a drepturilor LGBTIQ dincolo de granițele UE, prin cooperarea și angajamentul asumat cu Consiliul European, Organizația Națiunilor Unite și alte organisme internaționale și regionale relevante.

Planul de acțiune privind drepturile omului și democrația pentru perioada 2020-2024⁷⁰ reînnoiește angajamentul Uniunii Europene și impune întreprinderea de măsuri în vederea combaterii tuturor formelor de discriminare, cu accent specific pe formele multiple și intersecționale de discriminare. Acesta condamnă legile, politicile și practicile discriminatorii, inclusiv incriminarea relațiilor între persoane de același sex. UE va întreprinde acțiuni în ceea ce privește egalitatea pentru persoanele LGBTIQ în forurile internaționale, va crea parteneriate internaționale bazate pe principiile egalității și ale nediscriminării și va purta dialoguri periodice politice și pe tema drepturilor omului cu țările partenere, în conformitate cu orientările sale de promovare și protejare a drepturilor omului

⁶⁹ Solicitanții de azil din rândul persoanelor LGBTIQ sunt expuși în special riscului discriminării, al excluderii, al hărțuirii și al violenței, inclusiv riscului de violență sexuală, în centrele de primire și de detenție, precum și pe parcursul anchetelor. Aceștia pot fi privați de asistență juridică adecvată sau de asistență medicală esențială, cum ar fi tratamentele hormonale în curs. A se vedea, de exemplu, Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR), *Protecting persons with diverse sexual orientations and gender identities: a global report on UNHCR's efforts to protect lesbian, gay, bisexual, transgender, and intersex asylum-seekers and refugees*, [Protejarea persoanelor cu orientări sexuale și identități de gen diferite: raport global privind eforturile Înalțului Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR) de a proteja solicitanții de azil și refugiații din rândul persoanelor lesbiene, gay, bisexuale, transgen și intersexuale] (decembrie 2015).

⁷⁰ *Planul de acțiune al UE privind drepturile omului și democrația 2020-2024*, JOIN(2020) 5 final.

pentru persoanele LGBTI⁷¹ și cu orientările sale în domeniul drepturilor omului privind nediscriminarea în acțiunea externă⁷².

Organizațiile locale ale societății civile care activează în prima linie pentru promovarea și protejarea drepturilor persoanelor LGBTIQ vor fi sprijinite prin fonduri UE.

Comisia va continua să sprijine programele naționale, regionale și globale în favoarea apărătorilor drepturilor omului pentru persoanele LGBTIQ și a organizațiilor acestora. De exemplu, se acordă sprijin pentru creșterea capacităților de:

- construire a unor mișcări puternice în toată lumea;
- consolidare a inițiativelor pentru drepturile omului, la nivel local, național și regional; și
- creare a unor alianțe regionale în regiunile vizate de extindere și în regiunile învecinate, în Africa, Asia și zona Pacificului, precum și în America Latină și în zona Caraibilor.

UE va continua să ofere un răspuns rapid pentru protejarea apărătorilor individuali ai drepturilor persoanelor LGBTIQ. Comisia va depune în continuare eforturi pentru a se asigura că ajutorul umanitar integrează perspectivele de gen și vârstă, rămâne adaptat la nevoile diferitelor genuri și grupe de vârstă (inclusiv cele ale comunităților/persoanelor LGBTIQ) și este în concordanță cu principiile umanitare, inclusiv principiul imparțialității (al nediscriminării). În cele din urmă, Planul de acțiune al UE privind egalitatea de gen și emanciparea femeilor în contextul relațiilor externe pentru perioada 2021-2025 (GAP III) va avea la bază, printre altele, principiul intersecționalității, promovând egalitatea între femei și bărbați, cu toată diversitatea lor.

Criza provocată de pandemia de COVID-19 a adâncit, de asemenea, discriminarea și violența față de persoanele LGBTIQ în afara granițelor europene. În răspunsul pe plan mondial la COVID-19 al „Team Europe” (Echipa Europa) din 8 aprilie 2020, UE a îmbrățișat o abordare bazată pe drepturile omului cu scopul de a „reconstrui mai bine” și de a sprijini societăți mai echitabile, mai favorabile incluziunii și mai durabile, precum și cu scopul de a pune în aplicare Agenda 2030, ancorată pe principiul de a nu lăsa pe nimeni în urmă⁷³. UE acordă prioritate măsurilor socioeconomice și în materie de sănătate, de exemplu asigurându-se că serviciile de sprijin și serviciile sociale esențiale rămân disponibile tuturor, și va continua să promoveze și să susțină drepturile omului, egalitatea și nediscriminarea, condițiile de muncă decente, combaterea violenței, precum și valorile fundamentale în acest context.

Acțiuni-cheie ale Comisiei Europene:

- ✓ punerea în aplicare a acțiunilor de sprijinire a drepturilor persoanelor LGBTIQ în concordanță cu Planul de acțiune privind drepturile omului și democrația 2020-2024 și cu orientările UE pentru promovarea și protejarea respectării tuturor drepturilor omului pentru persoanele

⁷¹ Consiliul, *Orientări pentru promovarea și protejarea respectării tuturor drepturilor omului pentru persoanele lesbiene, gay, bisexuale, transgen și intersexuale (LGBTI)* (24 iunie 2013).

⁷² Consiliul, *Orientările UE în domeniul drepturilor omului privind nediscriminarea în acțiunea externă*, (6337/19, 18 martie 2019).

⁷³ Comisia Europeană, *Comunicare privind răspunsul UE pe plan mondial la COVID-19*, 8.4.2020, JOIN(2020) 11 final: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020JC0011&from=EN>.

LGBTI;

- ✓ asigurarea sprijinului pentru egalitatea persoanelor LGBTIQ în acțiunile derulate în cadrul fondurilor IVDCI și IPA;

5. REALIZAREA STRATEGIEI: VALORIFICAREA DEPLINĂ A INIȚIATIVELOR UE

Pentru a atinge obiectivele stabilite în strategie, Comisia va combina acțiunile specifice descrise mai sus cu o mai bună integrare a egalității. Prin urmare, Comisia se va asigura că atât combaterea discriminării cu care se confruntă persoanele LGBTIQ, cât și promovarea egalității sunt integrate în toate politicile, actele legislative și programele de finanțare ale UE pe plan intern și extern. Acest demers va fi facilitat de numirea primului comisar european pentru egalitate și de crearea unui grup operativ specific pentru egalitate.

Prezenta strategie va fi pusă în aplicare utilizând intersecționalitatea ca principiu transversal, respectiv: orientarea sexuală, identitatea/exprimarea de gen și/sau caracteristicile sexuale vor fi luate în considerare împreună cu alte caracteristici sau identități personale, cum ar fi sexul, originea rasială/etnică, religia/convingerile, handicapul și vârsta. Acest principiu servește la explicarea rolului pe care îl joacă intersecțiile acestor aspecte în cadrul experiențelor individuale de discriminare și vulnerabilitate. Femeile LGBTIQ se pot confrunta cu discriminarea atât în calitate de femei, cât și în calitate de persoane LGBTIQ. Persoanele LGBTIQ cu handicap se pot confrunta cu dificultăți suplimentare în a obține asistență și informații și în a participa pe deplin la comunitatea LGBTIQ și la societate în general din cauza lipsei de accesibilitate, ceea ce reprezintă un factor agravant al excluderii acestora⁷⁴. Persoanele LGBTIQ cu handicap au nevoie de acces la informații cu privire la asistență și drepturi în formate accesibile și alternative, precum și de acces la spațiile, locurile și rețelele de sprijin pentru persoanele LGBTIQ.

Strategia abordează, de asemenea, inegalitățile evidențiate de criza provocată de pandemia de COVID-19, care a afectat în mod disproporționat persoanele LGBTIQ vulnerabile. În cadrul acestei activități, Comisia va încuraja statele membre să valorifice pe deplin posibilitățile oferite de Instrumentul de redresare al Uniunii Europene (Next Generation EU) pentru a atenua impactul disproporționat al crizei și pentru a promova egalitatea pentru persoanele LGBTIQ. În plus, Comisia Europeană va fi pregătită să ajute statele membre să integreze egalitatea în cadrul elaborării și al punerii în aplicare a reformelor prin intermediul Instrumentului de sprijin tehnic⁷⁵.

Finanțarea UE este esențială pentru sprijinirea punerii în aplicare a politicilor UE în statele membre. Fondurile UE gestionate de statele membre trebuie să fie în beneficiul tuturor cetățenilor UE și să nu implice nicio formă de discriminare pe criterii de sex, rasă sau origine etnică, religie sau convingeri, handicap, vârstă și orientare sexuală. Printr-o monitorizare riguroasă, Comisia și statele membre trebuie să se asigure că fondurile UE contribuie la egalitate și că toate proiectele finanțate din fonduri UE respectă legislația UE,

⁷⁴ Convenția Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu handicap, la care au aderat Uniunea Europeană și toate statele membre, stabilește principii generale care includ drepturile persoanelor cu handicap de a le fi respectată demnitatea de sine, autonomia individuală (inclusiv libertatea de a face alegeri proprii), accesibilitatea, participarea deplină și eficace și includerea în societate.

⁷⁵ Instituirea Instrumentului de sprijin tehnic este supusă aprobării Parlamentului European și a Consiliului cu privire la Propunerea de regulament de instituire a Instrumentului de sprijin tehnic, COM(2020) 409 final.

inclusiv tratatele și Carta drepturilor fundamentale. În cazul în care proiectele încalcă normele UE antidiscriminare, finanțarea poate fi suspendată sau retrasă. Propunerea Comisiei referitoare la un nou regulament privind dispozițiile comune (RDC)⁷⁶ de stabilire a unor norme pentru perioada de programare 2021-2027 conține o „condiție favorizantă”⁷⁷ referitoare la cartă. În plus, statele membre au obligația de a stabili și de a aplica criterii și proceduri pentru selecția proiectelor care să fie nediscriminatorii și să țină seama de cartă.

Existența unor date fiabile și comparabile privind egalitatea va fi esențială pentru evaluarea situației persoanelor LGBTIQ și pentru combaterea eficace a inegalităților. Comisia va invita Agenția pentru Drepturi Fundamentale (FRA) și Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (EIGE) să continue să ofere statelor membre asistență tehnică și sprijin metodologic cu privire la elaborarea și punerea în aplicare a exercițiilor de colectare de date referitoare la persoanele LGBTIQ, atât din perspectivă unilaterală, cât și din perspectivă multilaterală. De asemenea, Comisia va sprijini colectarea de date detaliate cu caracter intersecțional de către FRA, EIGE și statele membre, îndeosebi prin intermediul subgrupului privind datele referitoare la egalitate din cadrul Grupului la nivel înalt pentru nediscriminare, egalitate și diversitate.

În plus, Comisia va organiza o masă rotundă pe tema datelor privind egalitatea, care va reuni principalele părți interesate pentru a examina obstacolele în calea colectării de date referitoare la originea rasială sau etnică și pentru a stabili căile de urmat în vederea unei abordări mai armonizate, inclusiv în cazul datelor cu caracter intersecțional referitoare, de exemplu, la originea rasială sau etnică și orientarea sexuală.

Comisia (Eurostat) își va continua activitatea în domeniul datelor privind egalitatea, în general, prin abordarea directă a acestui subiect cu statele membre în cadrul unor reuniuni tehnice cu birourile naționale de statistică, în situațiile în care acest demers este relevant. Eurostat va furniza serviciilor Comisiei sprijin metodologic pentru evaluarea posibilității de colectare a datelor statistice privind persoanele LGBTIQ, puse la dispoziție în mod voluntar de către statele membre.

Un nou sondaj Eurobarometru privind discriminarea în UE va fi publicat în 2023. De asemenea, Comisia va încuraja FRA să efectueze un sondaj cuprinzător privind persoanele LGBTIQ în 2024.

Statele membre sunt încurajate să se bazeze pe bunele practici existente⁷⁸ și să dezvolte propriile lor planuri de acțiune privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ. Obiectivul va consta în sporirea protecției împotriva discriminării persoanelor LGBTIQ, asigurarea continuării la nivel național a obiectivelor și a acțiunilor stabilite prin prezenta strategie și completarea acestora cu măsuri de promovare a egalității persoanelor LGBTIQ în domeniul de competență ale statelor membre. Comisia va continua, de asemenea, să sprijine și să facă vizibile eforturile depuse de orașe pentru a pune în aplicare politici de incluziune solide la

⁷⁶ [COM\(2018\)375 final](#).

⁷⁷ În anexa III la RDC.

⁷⁸ Astfel cum reiese din [rapoartele anuale privind Listele de acțiuni pentru perioada 2015-2019](#) ale Comisiei în vederea promovării egalității pentru persoanele LGBTIQ, statele membre au transmis rapoartări cu privire la elaborarea propriilor planuri naționale de acțiune privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ. Aceste planuri de acțiune sunt valoroase, deoarece constituie un angajament politic de abordare a discriminării persoanelor LGBTIQ, însoțit de acțiuni concrete de promovare a egalității.

nivel local, inclusiv prin desemnarea anuală a uneia sau a mai multor capitale europene ale incluziunii și diversității.

Pe lângă realizarea acțiunilor-cheie prevăzute în prezenta strategie, Comisia va înființa un subgrup pentru egalitatea persoanelor LGBTIQ în cadrul Grupului la nivel înalt pentru nediscriminare, egalitate și diversitate, cu scopul de a sprijini și de a monitoriza progresele înregistrate în statele membre, inclusiv în ceea ce privește elaborarea planurilor naționale de acțiune privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ. Aceasta va organiza periodic reuniuni politice și ale experților cu societatea civilă și cu statele membre și va participa la lucrările rețelei punctelor focale guvernamentale în domeniul problematicii LGBTI a Consiliului European. Comisia va monitoriza periodic punerea în aplicare a acțiunilor prezentate în prezenta strategie și va prezenta o evaluare la jumătatea perioadei în 2023.

Acțiuni-cheie ale Comisiei Europene:

- ✓ evaluarea și monitorizarea îndeplinirii condiției favorizante legate de Carta drepturilor fundamentale, astfel cum se prevede în Propunerea Comisiei referitoare la un nou regulament privind dispozițiile comune (RDC);
- ✓ monitorizarea punerii în aplicare a programelor finanțate din fonduri UE pentru a se asigura că acestea respectă principiile egalității și sunt conforme cu legislația UE, inclusiv cu tratatele și cu Carta drepturilor fundamentale;
- ✓ invitarea FRA și EIGE să acorde în continuare asistență tehnică și sprijin metodologic statelor membre cu privire la elaborarea și punerea în aplicare a exercițiilor de colectare de date referitoare la persoanele LGBTIQ.

Comisia va sprijini statele membre în vederea:

- ✓ elaborării unor planuri naționale privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ.

6. CONCLUZII: ÎMPREUNĂ PENTRU EGALITATEA PERSOANELOR LGBTIQ

Prezenta Strategie are la bază o viziune a unei Europe în care oamenii, în toată diversitatea lor, sunt egali și liberi să își trăiască viața, indiferent de orientarea sexuală, de identitatea/expresia de gen sau de caracteristicile sexuale ale acestora.

Cu toate că Europa a făcut progrese treptate în ultimii ani, prezenta strategie privind egalitatea pentru persoanele LGBTIQ marchează o nouă etapă în eforturile noastre de promovare a egalității pentru persoanele lesbiene, gay, bisexuale, transgen, non-binare, intersexuale și *queer*, continuând să se concentreze asupra domeniilor prioritare. În plus, strategia subliniază nevoia de a integra o perspectivă a egalității persoanelor LGBTIQ în toate politicile și programele de finanțare ale Uniunii Europene.

Combaterea inegalităților în UE reprezintă o responsabilitate comună și necesită eforturi și acțiuni comune la toate nivelurile. Instituțiile și agențiile UE, statele membre, inclusiv autoritățile regionale și locale, organismele de promovare a egalității, societatea civilă și mediul de afaceri trebuie să își consolideze angajamentul în vederea realizării obiectivelor strategiei.

Toate instituțiile ar trebui să își stabilească un angajament clar de a urma o strategie comună. Comisia invită Parlamentul European să își reînnoiască angajamentul și să sprijine punerea în aplicare a strategiei, iar Consiliul să adopte concluzii pentru a da curs strategiei. Aceasta invită Comitetul Regiunilor și Comitetul Economic și Social European să promoveze dialogul cu autoritățile locale și regionale și cu societatea civilă, inclusiv cu partenerii sociali, cu privire la modalitatea de promovare a egalității persoanelor LGBTIQ. Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene și Institutul European pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați va continua să sprijine egalitatea pentru persoanele LGBTIQ prin sondaje periodice, asistență tehnică și sprijin metodologic acordat statelor membre.

Discriminarea, violența și ura față de persoanele LGBTIQ contravin valorilor fundamentale ale Uniunii Europene și trebuie eliminate. Împreună, putem înlătura barierele din calea egalității persoanelor LGBTIQ și putem înregistra progrese clare până în 2025 către o Uniune Europeană în cadrul căreia persoanele LGBTIQ, în toată diversitatea lor, se simt în siguranță și au șanse egale de a participa pe deplin în societate și, astfel, de a-și valorifica pe deplin potențialul.